

1 Prosjektbeskrivelse

Prosjekttittel:	«I samme båt» - digital motivering av nye likepersoner
Søkerorganisasjon:	HLF
Prosjektleder:	Nina Ekjord Øyen

1. Soliditet

1.1 Bakgrunn for prosjektet/tiltaket

I Norge har vi i dag om lag 1 mill. personer med en eller annen form for hørselsutfordring. HLF har hatt et godt organisert likepersonsarbeid i 27 år. Vi har 570 likepersoner fordelt på 180 lokallag over hele landet. Disse utfører om lag 22.000 frivillige oppdrag hvert år. De er likepersoner for en eller flere av 7 diagnoser som omfattes av vårt likepersonstilbud. Oppdragene er i all hovedsak delt inn i to hovedkategorier, en for hjelp til bruk og stell av høreapparat, og en til samtaler og veiledning for mestring av egen situasjon. For å kunne tilby denne hjelpen til våre brukere under pandemien, er vi avhengig av å kunne benytte digitale plattformer og hjemmeundervisning for våre likepersoner.

Det er et stort behov for likepersonstjenesten der ute, særlig blant eldre. For å sikre en viss forutsigbarhet i denne tjenesten har HLF søkt og fått midler fra Stiftelsen Dam til smittevern for likepersoner. Vi har sendt ut håndsprit, ansiktsmaske med gjennomsiktig visir for munnavlesning og spritservietter til rens av slanger og domer for høreapparatvedlikehold til alle våre likepersoner. I løpet av februar får alle forsendelse nummer to med smittevernutstyr slik at vi kan opprettholde tjenesten under pandemien også i de neste månedene. For mange eldre som sliter med et sammensatt sykdomsbilde og ensomhet, er likepersonens besøk et trygt anker for å sikre egen mestring og et daglig fungerende høreapparat.

Det er viktig at likepersonene kan føle seg trygge i rollen. Ikke alle steder er det erfarne likepersoner som kan fungere som fadder for den som er uerfaren eller ute på oppdrag for første gang. Det som oppleves utrygt er først og fremst alt det tekniske og alle de forskjellige høreapparatene som særlig eldre trenger hjelp med, men også de utfordrende samtalen. I pandemiperioden vi befinner oss i nå har det vært svært vanskelig, for ikke å si umulig, å holde fysiske kurs for likepersoner. I vår medlemsmasse er snittalderen +74 år, og det gjelder i stor grad også for våre friville likepersoner. Dette innebærer at frivillige på likepersonkurs må trygges og læres opp i god smittevernpraksis. Det hviler et stort ansvar på HLF som arrangør å ivareta og trygge sikkerheten for våre deltagere på likepersonkurs.

Høsten 2020 holdt vi to kurs, ett hybrid og ett heldigitalt. Det fungerte bra bortsett fra mangel på optimale digitale løsninger for pedagogisk formidling. Dette skyldes særlig at digitale plattformer ikke er universelt utformede eller tilrettelagte for teksting/skrivetolkning, og at presentasjoner som vises på mange nettplattformer kommer i konflikt med visning av ansikter slik at munnavlesning vanskeliggjøres. I løpet av 2020 fant vi heldigvis frem til gode løsninger på disse utfordringene, i samarbeid med NAV tolketjeneste og vårt eget kompetansesenter HLF Briskeby. I Januar, februar og mars er/blir de fysiske likepersonkursene

avlyst. Som situasjonen er nå vil vi vi høyst sannsynlig bli nødt til å avlyse alle kurs frem til over sommeren. Hvordan høsten blir er uklart, og i mellomtiden har vi lister av likepersoner og nye rekrutter som trenger oppdatering og skoloring. Foreløpig har vi ikke et opplegg for fullverdig digitalt eller hybrid kurs. Dette tar det nå foreslåtte prosjektet sikte på å gjøre noe med.

Prosjekt mål: Produsere informasjonsfilm for opplæring av likepersoner som ikke kan møtes fysisk.

Formål/effekt mål: Erfaringsoverføring mellom likepersoner med kompetanseheving og sikring av trygghet i rollen som likeperson i det frivillige arbeidet.

1.2 Aktivitet/tiltak/metode fremdrift

Vi vil produsere filmen «I samme båt», en undervisningsfilm for frivillige som skal kurses digitalt til å bli bli likepersoner. Under pandemien vil filmen ivareta det man mister av kompetanseoverføring ved avlysning av fysiske kurs. Etter pandemien vil filmen kunne brukes i hybridkurs, hvor noen deltar fysisk, andre digitalt. I likepersonsopplæringen er samtalene likepersonene har seg imellom like viktig som den faglige overføringen. Vi trenger derfor en «digital fadderordning» og et godt supplement til kompetanseoverføring fra erfarne likepersoner til de med lite erfaring eller som er helt nye i rollen. Her vil filmen bidra som integrert del av et nettbasert kurstilbud.

Det planlegges en timelang film med intervjuer med spesielt håndplukkede likepersoner med lang erfaring og en god formidlingsevne. Erfarne likepersoner vil også bidra i filmen, og fungere som forbilder og digitale faddere for vordende og nyutdannede likepersoner.

Det er særlig to hovedtemaer som går igjen i samtalene, som vi ønsker å fokusere på i filmen – noen illustrerende eksempler:

- **Avklaringer**
 - om tekniske spørsmål – gaver – utlegg – pårørende/nærpersoner
- **Forventninger**
 - sosial forventning – grensesetting – sykehjem – kjøring – uventede oppgaver

Vi har i løpet av pandemien fått erfaring med plattformen whereby som fungerer godt med Power point, filmer, skriveolker og visning av ansiktet til foredragsholder. For mange hørselshemmede har det faktisk vist seg at digital undervisning er å foretrekke: Man blir ikke plaget av bakgrunnsstøy som hosting, knitring og bevegelser. Videre at det er lettere å konsentrere seg, og man kan justere lydnivå etter eget behov.

Vi ønsker å legge til rette for at filmen kan brukes også ved hybridkurs for likepersoner, dvs. en blanding av digital og fysisk kurs. Et hybridkurs er effektivt:

- Når vi kan åpne for de som er vaksinert
- Når kursvirksomheten blir nedstengt
- Når vi kan samle inntil 20 personer
- Digital deltagelse for dem som ikke kan reise, men allikevel gjennomføre kurset
- Etter pandemien

Filmene vil gi kursdeltakerne en introduksjon til likepersonsrollen. Ved siden av å gi faktakunnskap om faglige forhold knyttet til hørsel og mestring, skal filmene belyse de forventningene likepersoner har og gi en del svar på blant annet:

- likepersonsrollen
- grensesetting, egne og andres
- utfordringer man møter i hverdagen
- gleden ved å hjelpe andre

- «tekniske kjerringråd»
- møte med fagfolk
- samarbeid

Filmen vil presentere likepersonene som en variert og mangfoldig gruppe. Intervjuobjektene skal variere i alder, kultur, kjønn og dialekter og i tillegg til brukere vil vi ta med et par fagfolk som samarbeider med våre likepersoner. Denne store variasjonen er kun mulig på film, vi kan ikke invitere 10 – 12 personer til hvert kurs.

Med hybridkurs vi vi kunne legge til rette for flere nye rekrutter, også de som ikke kan reise hjemmefra to hele helger. Dette er de resurspersonene vi har lokalt, som også har forpliktelser i hjemmet. Mange av våre aktive medlemmer har omsorg for pleietrengende eller har egne utfordringer som hindrer lengre reiser. Disse personene, som ikke er tilstrekkelig mobile til å delta på våre fysiske kurs, utgjør en stor resurs lokalt. De er ofte godt voksne, kjenner «hele bygda», er svært pålitelige, og vil og kan levere en forutsigbar tjeneste til sine sambygdinger i trygge og gode rammer.

2. Virkning

2.1 Antatt virkning av prosjektet/tiltaket

Den tekniske og digitale utvikling av hørselsteknisk utstyr går fort. Høreapparatmodeller skiftes ut og de nye apparatene er små og har ingen standardløsning på skifte av batteri og slanger. Apparatene er ofte koblet opp mot mobiltelefon og må betjenes med denne. Mange hørselshemmede, særlig eldre, er helt avhengig av å få hjelp med høreapparatene sine av HLFs likepersoner. Vi må ha et jevnt tilsig av oppdaterte likepersoner og nye rekrutter, og da er solide verktøy og god skolering helt avgjørende. Den foreslåtte filmen vil i så henseende være med på å gjøre de digitale kursene best mulig for deltagerne. Resultatet av bedre og mer spisset skolering, vil gi en bedre tjeneste til brukerne. Vi vil systematisk benytte filmen både i vår grunnopplæring av likepersoner, men også i våre oppdateringskurs for eksisterende likepersoner.

2.2 Tiltak for formidling og utnyttelse

Informasjon om mulighet for digital opplæring er etterlenget i HLF, som har aktive likepersoner spredt over hele landet. Vi har egne informasjonsflater internt i HLF som medlemsblad, internmagasin til tillitsvalgte, nyhetsbrev og gruppe SMS. Det digitale kurstiltaket filmen skal inngå i vil bli nøye beskrevet i vårt internmagasin som sendes ut til våre 1800 aktive tillitsvalgte. Det er disse som rekrutterer og følger opp likepersonene lokalt. Det vil også bli informert i våre nyhetsbrev og i informasjonsskriv til potensielle nye likepersoner. Alle disse flatene er allerede i bruk i HLF-systemet. Det nye digitale kurstilskuddet til likepersonsopplæringen, vil ha et innhold som gjør opplæringen uavhengig av tid og sted, det kan være i bruk på alle våre likepersonskurs i mange år fremover. Prosjektet vil følgelig ha relevans også utover koronapandemiens varighet. Filmen vil for øvrig også bli lagt ut åpent på våre hjemmesider.

3 Gjennomføring

3.1 Prosjektleder og prosjektgruppe

Prosjektgruppen består av prosjektleder og to prosjektmedarbeidere.

Prosjektleder er seniorrådgiver i HLFs organisasjonsavdeling, og er den som er ansvarlig for HLF sin likepersontjeneste, for opplæring og oppfølging av alle likepersonene i hele landet. Prosjektleder har bl.a. 14 års erfaring fra fjernsynsproduksjon i NRK.

Prosjektgruppen består av:

- **Kari Dahl** – frivillig i HLF, utdannet lærer. Arbeidet i skoleverket i 40 år, vært ass. rektor og har hatt flere verv i HLF Oslo og HLF Tromsø. Hun er veileder på likepersonskursene og foredragsholder på trinn 1 nye likepersoner
- **Brit-Mari S. Edvardsen** – utdannet psykiatrisk vernepleier. Arbeidet i helsevesenet i 35 år ved psykiatrisk sykehus. Er frivillig i HLF, har hatt flere styreverv i HLF og underviser i hørsel for helsefagarbeiderutdanningen ved Rud videregående skole i Bærum. Er veileder på likepersonskursene.

Filmen vil bli produsert ved HLF Briskeby rehabilitering og utadrettede tjenester (RUT). HLF Briskeby RUT har et velutstyrt filmstudio som også innbefatter utstyr for og kompetanse på filmredigering og teksting.

3.2 Arbeidsplan: Organisering og styring hvem gjør hva

Kursinnholdet er allerede kjent og foreligger i skriftlig form. Prosjektet skal overføre og tilpasse stoffet til filmformatet. Det som blir nytt er en intervjudel. Planlagt forløp:

1. manus skrives og intervjuobjekter fremskaffes
2. filmen produseres med deltagerne
3. etterarbeid med klipp og teksting
4. Implementering i digitalt kurs for likepersoner

Manus er tenkt oppbygget slik:

1. Første del av filmen er en introduksjon av likepersonens rolle, krav og forventninger, men vil også belyse de positive virkningene som følger av frivillig innsats.
2. 8-10 intervjuer med likepersoner og fagfolk innen hørsel, som snakker om det å være likeperson og hvilke utfordringer som kan/vil dukke opp.
3. Oppsummering med svar på mange spørsmål vi av erfaring vet kommer.

Manuset blir skrevet av prosjektleder som kjenner likepersonene og vet hvilke utfordringer de møter. Hele prosjektgruppen deltar i den endelige utforming av spørsmålene som skal stilles. Prosjektmedarbeiderne er erfarne likepersoner i HLF og veileder på likepersonskursene. Disse vil også være med å bidra til manus og kvalitetssikre prosjektet ved hjelp av egne erfaringer, både pedagogisk og innholdsmessig.

Vi vil sammen med kolleger både i sekretariatet og ute i lokallagene velge ut de 8 – 10 intervjuobjektene. På denne måten sikrer vi variasjon og mangfold.

Prosjektleder vil ha regi på intervjuene og er med i klippet. Det er en enkel produksjon hvor hele filmen består av intervjuer som skal kryssklippes tematisk i redigeringen.

Prosjektet vil bli evaluert med skriftlig tilbakemelding fra likepersoner om nytten og kvaliteten på opplæringsfilmen. Ved evalueringen vil vi benytte det digitale spørreverktøyet Analyser. Vi har allerede en fast rutine ved at alle våre kurs blir skriftlig evaluert gjennom input fra samtlige deltagere.

Aktivitet	Ansvarlig	Tidsrom
Manus utvikling	prosjektleder	Mars/ april
Rekruttere intervjuobjekter	Prosjektleder- medarbeidere	Mars /april
Forberede produksjonen	Prosjektleder/ RUT	april
Kvalitetssikring av manus	prosjektmedarbeidere	april
Produksjon	RUT	April/ mai
Klipp	Prosjektleder/ RUT	mai
Teksting	RUT	juni

Figur 1: Aktiviteter/milepæler (skriv inn navn på aktivitet og sett X-er i de månedene den pågår)

År	2020		2021								
	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Aktivitet 1 forberedelser					X	X					
Aktivitet 2 produksjon						X	X				
Aktivitet 3 etter arbeid							X	X		X	